

‘Wij hebben afgesproken elkaar niet te verliezen’

Interview met oud-cliënt Tjerk Broersma

Ruim twee uur heb ik met Tjerk Broersma aan tafel gezeten. Bij binnenkomst maakt hij mij direct duidelijk dat hij geen twee dingen tegelijk kan doen. Eerst gaat hij thee zetten en daarna kunnen we praten. Tjerk is 58 jaar, heeft grijs/wit haar en opmerkelijk onbevangen ogen.

De tafel staat voor het raam en kijkt uit op een drukke weg. De weg die allesbepalend is geweest in het leven van het gezin Broersma. Daar werd in 2003 zoon Thierry geschept door een auto.

De aanblik van zijn “levenloze” zoon op het asfalt, raakt Tjerk jarenlang niet kwijt. Het veroorzaakte een ernstige traumatische reactie; een posttraumatische stressstoornis (PTSS). Het effect van PTSS is dat Tjerk af en toe de draad van het verhaal kwijt raakt, ergens anders weer begint, maar dat er in het grotere geheel gezien een logisch verband bestaat tussen alle wegen die Tjerk inslaat.

door Angela A.M. van Leeuwen

Uw zaak is afgerond door mediation. Hoe heeft u dat ervaren?

'Mijn zaak is, tien jaar na het ongeval, afgerond door mediation. Ik zag heel erg op tegen dat gesprek. Bang dat ik geen kans zou zien om dat wat er toe doet, compleet en overtuigend over te brengen.

Vorig jaar werd de mogelijkheid van mediation geopperd door John Beer. Ik heb die PTSS en soms, zeg maar altijd, heb ik de grootste moeite om alle aspecten waar het om gaat in mijn hoofd zo bij elkaar te krijgen dat ik iets samenhangend en in een logische volgorde kan vertellen.

'Het was erop of eronder'

De wederpartij had gezegd; "We vergoeden één gesprek." Dat gaf een enorme druk. Ik kreeg één kans en het was erop of eronder.

Ik heb er heel lang over gedaan om alles wat er is gebeurd op te schrijven. Op een gegeven moment dacht ik: dit moet het maar zijn en heb ik het naar John gestuurd. Die zei: "Het ziet er goed uit, maar het is niet af." Uiteindelijk is het een brief geworden van tien kantjes met 25 pagina's aan bijlagen. De dag voor het gesprek zou plaatsvinden, was de brief af.

We kwamen op het advocatenkantoor en ik vertelde direct: "Ik heb iets meegenomen op papier en het alvast in viervoud geprint." De mediator stelde voor om een leespauze in te lassen zodat iedereen kennis kon nemen van mijn brief. Dat was een pak van mijn hart. Na die leespauze dacht ik: nu kan ik in alle rust de vragen beantwoorden, want alles staat in mijn brief en die hebben ze allemaal gelezen.'

De zaak waar het over ging, betrof uw shockschade?

Tjerk: 'Hoe krijg je shockschade en wanneer ontstaat zo'n claim? Je maakt een letselschadezaak mee in je eigen gezin. Mijn zaak is daarvan afgeleid. In mijn zaak gaat het om een shockschadeclaim.

'Dat was een pak van mijn hart'

Het was zondagavond, 8 juni 2003. Ik zat achter mijn computer op die plek (*wijst naar de stoel vlak bij het raam*). De kinderen hadden hun avondeten al gehad. We hebben vijf kinderen. De jongste was toen zes en de oudste vijftien. De drie jongste kinderen zouden gaan badmintonnen. Ze gingen daar naar toe. (*Hij wijst naar de overkant van de straat*). Ik zag de jongste naar de deur lopen en riep hem terug want Thierry had zijn toetje nog niet op. Thierry at zijn toetje op en ging daarna naar boven.

Ik zat daar aan de tafel (*Tjerk wijst op een plek bij het raam waar zijn computer na jaren weer staat*) om een brief op te stellen aan een gemeenteraadslid in Alkmaar, die onderwijs in zijn portefeuille

had. Het ging over een speciaal onderwijsproject voor hoogbegaafde kinderen waar mijn oudste zoon aan deelnam. Ik was intensief met die brief bezig, toen een van mijn burens riep dat er een kind was aangereden. Dat bleek mijn jongste zoon te zijn. Ik dacht: dat kan toch niet, Thierry is toch boven. Maar hij was mij ontglipt. Hij was door de voordeur naar buiten geslopen en werd voor onze deur geschept door een auto.

Thierry lag “levenloos” op straat. Ik zat naast mijn kind en voelde of hij een hartslag had. Ik voelde helemaal niets en dacht: oh god, mijn kind is overleden.

‘Ik voelde of mijn kind nog een hartslag had’

Erik, onze buurman die bij de vrijwillige brandweer werkte, had het zien gebeuren en geregeld dat er een traumahelikopter onderweg was. Het traumateam heeft zo’n anderhalf uur geworsteld om ons kind stabiel te krijgen, zodat hij vervoerd kon worden naar het ziekenhuis.

Mijn vrouw ging mee in de ziekenauto. Ik wilde hier nog even blijven, want de andere kinderen moesten worden opgevangen. Erik, die brandweerman, bracht mij naar het ziekenhuis. Onderweg dacht ik: straks kom ik in een wachtruimte en dan krijg ik een mededeling dat ons kind is overleden...

Dat gebeurde niet. Thierry is geopereerd en heeft daarna nog een tijd in coma gelegen. Het bleek dat hij zeer ernstig hersenletsel had opgelopen en halfzijdig verlamd was. Hij kon niet meer praten, niet meer lopen en was al zijn herinneringen kwijt. Hij wist ook niet meer wie wij waren.'

Dat moet vreselijk zijn geweest?

'Wij realiseerden ons in het begin niet dat zijn geheugenverlies ook betekende dat hij zijn hechting aan zijn familie kwijt was. Wij voelden ons met duizend draadjes met hem verbonden en konden ons niet voorstellen dat hij zich niet meer met ons verbonden voelde.'

'Hij was al zijn herinneringen kwijt'

Tijdens een voorlichtingsbijeenkomst in het revalidatiecentrum in Utrecht zei men tegen ons dat het zwaarste bij hersenletsel is dat diegenen die het krijgen niet meer precies weten wie zij vroeger waren en dat hun dierbaren worstelen met karakterveranderingen van het slachtoffer.'

Waar werkte u toen dat ongeluk gebeurde?

'Ik werkte bij het Nederlands Rekencentrum Letselschade (NRL) in Den Haag. Mijn werk bestond uit het becijferen van verlies van arbeidsvermogen bij letsel: het opstellen van een rekenkundige rapportage waaruit blijkt welke schade zich leent voor de onderhandelingen over een vergoeding. Die opdrachten kwamen

van advocaten, verzekeringsmaatschappijen, de rechterlijke macht. In de regel ging het om zaken die te lastig waren om in eigen beheer uit te werken. Het was de fijnste baan die ik ooit heb gehad.'

Wanneer heeft u daar gewerkt?

'Daar ben ik in januari 2000 begonnen. Als je dat rekenwerk doet, moet je een hoge mate van concentratie aan de dag leggen. Ik heb vier keer geprobeerd om het werk weer op te pakken, maar er was geen redden meer aan. Het ongeval, de nasleep, de deining die het in het gezin gaf, het werk dat zoveel vroeg. Ik ben echt helemaal gestrand. In juni 2004 zei mijn werkgever: "Dit is zo ernstig. We zien geen mogelijkheden om je aan het werk te houden."

'Ik was radeloos'

Ik hoopte dat er nog een mouw aan te passen was, want het was juist de baan die ik het liefste deed. In juli 2004 ben ik op aanraden van een arbo-arts toch aan een nieuw re-integratietraject begonnen, maar in september was ik weer gestrand. Toen ik doorkreeg dat ik niet meer aan het werk zou komen, stortte mijn wereld in, voor zover er nog een wereld in te storten viel.

Ik was radeloos en heb toen contact opgenomen met een psychiater. Daar ben ik nog steeds bij in behandeling. De diagnose was namelijk een chronische PTSS.'

Wat was het gevolg van het verliezen van uw baan?

‘Door het verlies van mijn baan, leverden wij elke maand bijna tweeduizend euro in. Met een gezin met vijf kinderen, duurde het niet lang of we konden onze rekeningen niet meer betalen. Dan komen de deurwaarders aan de deur.

Vroeger heb ik gewerkt in de schuldhulpverlening. Wat ik daar aan anderen had geadviseerd, moest ik nu gaan toepassen in mijn eigen gezin. Wij moesten Spartaans bezuinigen en zo sober mogelijk leven. Wij moesten uitkomen met een budget op bijstandsniveau minus 35%. Als je amper kunt rondkomen en er gaat iets kapot, dan kan het niet worden vervangen. Soms was er zelfs geen geld voor een nieuwe gloeilamp!

‘We moesten Spartaans bezuinigen’

Mijn vrouw is er een uit duizenden. Wij waren blij dat we elkaar hadden. We probeerden afstand te nemen van alle franje voor zover die geld kostte. Dat betekende dat mijn vrouw bij vier of vijf supermarkten in de wijde omgeving keek wat er die week in de aanbieding was.’

Wat betekent het om een chronische PTSS te hebben?

‘PTSS is een posttraumatische stressstoornis. Bij PTSS is het zo dat je stressniveau niet daalt. Je processor wordt geactiveerd en houdt niet meer op. Je blijft super alert. Dat vreet energie. Het kon

zomaar gebeuren dat om een uur of elf 's morgens de batterij op was. Dan moest ik gaan rusten. Ik stond dan om twee uur weer op en kon weer een paar uur mee.

Als we ergens op bezoek waren, vlogen de muren al na een kwartier op mij af en wilde ik weg. Ik hield het in gezelschap niet uit. Thuis kon ik amper geluid verdragen. Niet van een TV, maar ook niet van de kinderen. Ik kon geen boek lezen, geen film uitkijken. Ik had regelmatig black-outs en kwam een keer onder de schrammen en met scheuren in mijn kleren terug en had geen idee wat er was gebeurd. Het veiligste voelde ik me op de zolderkamer. Daar heb ik mij zes jaar teruggetrokken van de wereld vol lawaai.'

'Thuis kon ik amper geluid verdragen'

Via uw rechtsbijstandverzekering kwam u terecht bij een advocaat die ook de letselschadezaak van uw zoon in behandeling had. Daar heeft u in eerste instantie ook de shockschadezaak van uzelf ondergebracht?

'Dat leek ons handig, nadat onze rechtsbijstandverzekeraar het dossier eerst zelf in behandeling had genomen, maar de wederpartij nam de combinatie van beide zaken niet serieus. Dan komt er een schade-expert op bezoek en die gaf mij deze pen. Kijk.'

Hij trekt aan de zijkant van de pen en daaruit rolt een papier met de gedragscode letselschade.

‘Daarin staat hoe je een slachtoffer fatsoenlijk moet behandelen.’

(Tjerk is woedend)

‘Dat was dus exact wat er niet gebeurde. Tien jaar lang heb ik geen seconde gemerkt dat de wederpartij ook maar op enigerlei wijze zich rekenschap gaf van zijn schadebeperkingsplicht. Men heeft ons laten verkommeren. We konden gewoon in de hel rotten. Het was heel erg.’

‘Dan ben je tot de draad versleten’

Wat ik onder de leden had, kon volgens de medisch adviseur van de wederpartij niet samenhangen met shockschade. Als je dat getraineer tien jaar lang meemaakt, ben je tot op de draad versleten, dan krijg je dus een chronische PTSS optima forma.’

Hoe kwam u bij Beer advocaten terecht?

‘Vanuit mijn vroegere werk kende ik Beer advocaten als een van de beste letselschadekantoren. Zes jaar geleden is het dossier naar Beer advocaten gegaan en zo kwam ik terecht bij John Beer. Hij heeft de zaak op zich laten inwerken en heeft mij gevraagd of ik wilde nadenken over mediation.’

Hoe kijkt u nu terug op de mediation?

‘Ook al heeft het mediatongesprek mij soelaas geboden, ik ben daarna nog een half jaar erg van streek geweest. Ik kon het niet

verwerken dat het echt een strategie van die verzekeringsmaatschappij was geweest om te traineren in de hoop dat mensen dan maar afhaken.'

Hoe is het nu met Thierry?

'Niet te geloven. Die halfzijdige verlamming is hij toch te boven gekomen. Hij is nu zelfs op dansles gegaan. Na de schoolvakantie heeft hij alsnog de switch gemaakt naar regulier onderwijs. Iets wat wij nooit hebben durven hopen. Hij is begonnen aan een mbo-opleiding hier in Amersfoort.'

'We hoorden veel over huwelijken die strandden'

En hoe is het met uw vrouw?

'Zij heeft misschien wel het meeste te verduren gehad. Wij hoorden veel over huwelijken die door soortgelijke omstandigheden uiteindelijk waren gestrand. Toen hebben wij afgesproken elkaar niet te verliezen.'

Net op dat moment komt mevrouw Broersma binnen. We praten even kort over wat zij allemaal heeft meegemaakt en dan zegt zij: 'Het ziet er voor ons nu allemaal anders uit. Maar als we onderweg zijn en wij rijden langs een ongeval dan denk ik: wat moeten die mensen nog een hoop meemaken. Wij zijn er nu bovenop, maar zij hebben nog een hele lange weg te gaan.'